

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtiopäiväjärjestystä muutettavaksi siten, että pääministeri voisi puhemiehen kanssa sopimanaan aikana ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle ilmoituksen valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Ilmoituksen johdosta voitaisiin eduskunnassa käydä keskustelu.

Lisäksi valtiopäiväjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan täysistunnossa voidaan käydä keskustelu ajankohtaisesta asiasta. Edustajalla olisi oikeus tehdä puhemiesneuvostolle ehdotuksia ajankohtaiskeskus-

telun aiheeksi. Keskustelun järjestämisestä ja keskusteluun otettavan asian valinnasta päätäisi puhemiesneuvosto.

Esityksessä ehdotetaan valtiopäiväjärjestystä muutettavaksi myös siten, että nykyisestä suullisten kysymysten kyselytunnista luovuttaisiin kokonaan ja että kirjallisten kysymysten vastaustaikaa lyhennettäisiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Eduskunta on viime vuosina monin toimin pyrkinyt uudistamaan omia toimintatapojaan. Myös kysymysjärjestelmiä on kehitetty ottamalla käyttöön uusi valtioneuvoston kyselytunti ja uudistamalla suullisten kysymysten käsittelyyn varatun perinteisen kyselytunnin menettelytapa. Uudistukset ovat osittain jääneet riittämättömiksi etenkin siinä suhteessa, ettei eduskunnan keskusteluissa edelleenkaan ole päästy käsittelemään ajankohtaisia asioita niin joutuisasti kuin esimerkiksi nykyaikaisen tiedonvälityksen kannalta olisi suotavaa.

Esityksessä ehdotetaan eduskunnan kysymysmenettelyjen uudistamista. Tavoitteena on erityisesti parantaa eduskunnan mahdollisuuksia käydä täysistunnoissa keskustelua tärkeistä ajankohtaisista asioista. Ajankohtaiskeskustelu olisi mahdollista joko varsinaisen täysistunnon yhteydessä tai tätä tarkoitusta varten erikseen järjestettävässä täysistunnossa. Samalla kehite-

tään eduskunnan ja valtioneuvoston välistä muuta yhteydenpitoa uudistamalla kirjallisiin kysymyksiin vastaamista koskevia säännöksiä.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Valtiopäiväjärjestyksen 37 §:ään sisältyivät alunperin säännökset kysymyksestä ja välilyksymyksestä. Kysymykset tarkoittivat kirjallisia kysymyksiä. Vuonna 1966 näiden rinnalle lisättiin valtiopäiväjärjestykseen uusi, suullista kysymystä koskeva 37 a § (117/66). Vuonna 1987 annetulla lailla (316/87) suullista kysymystä koskevia säännöksiä uudistettiin siten, että mahdollistettiin kysyjän ja vastaajan vapaampi keskustelu sekä oikeutettiin muutkin edustajat osallistumaan keskusteluun. Vuonna 1989 valtiopäiväjärjestykseen lisättiin valtioneuvoston kyselytuntia koskeva 37 b § (297/89). Uudistuk-

sen tavoitteena oli luoda eduskunnalle säännönmukainen tapa virittää keskustelu hallituksen kanssa ajankohtaisista, merkittävistä ja yleisöä kiinnostavista kysymyksistä.

Valtioneuvoston kyselytuntia koskeneen valtiopäiväjärjestyksen uudistuksen yhteydessä katsottiin, että suullisen kyselytunnin tulisi toimia yksittäisen kansanedustajan keskusteluyhteytenä ja tietojensaantikanavana suhteessa asianomaiseen valtioneuvoston jäseneseen. Valtioneuvoston kyselytunnilla vastattavaksi esitettävien kysymysten puolestaan oli määrä saada aikaan ajankohtaista keskustelua eduskunnan ja valtioneuvoston välillä.

Kirjallinen ja suullinen kysymysmenettely on ollut yksittäiselle kansanedustajalle tärkeä väline eduskuntatyössä. Kysymysten määrä osoittaa, että edustajat pitävät kysymysten esittämistä hyödyllisenä. Vuosina 1970—1992 kysymyksiä on tehty seuraavasti:

Eduskuntakysymykset 1970—1992

	Suulliset kysymykset	Kirjalliset kysymykset	Välikysymykset	Kysymykset valtioneuvostolle
1970	436	226	2	
1971	396	316	2	
1972	362	331	4	
1973	420	302	2	
1974	463	383	3	
1975	291	210	2	
1975 (II)	101	132		
1976	332	382	1	
1977	287	431	1	
1978	462	664	3	
1979	327	323		
1980	432	617	2	
1981	431	507	2	
1982	755	549	5	
1983	360	341	1	
1984	462	495	3	
1985	411	468	2	
1986	728	564	1	
1987	224	493	2	
1988	229	715	3	
1989	149	697	4	102
1990	200	841	9	133
1991	190	443	4	64
1992*	198	514	4	103

*) 14.10.1992 mennessä

Samassa yhteydessä kun valtioneuvoston ky-

selytunti-instituutio luotiin, kehitettiin selontekomenettelyä siten, että eduskunnan mahdollisuudet keskustella ajankohtaisista asioista paraniivat. Valtioneuvoston eduskunnalle antama selonteko lähetetään valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi, ja valiokunta laatii asian johdosta mietinnön, joka käsitellään täysistunnossa tavalliseen tapaan. Näin selonteon antaminen, kuten myös tiedonannon käsittely, on tarjonnut mahdollisuuden keskustella eduskunnassa tärkeistä ja ajankohtaisista asioista. Eduskunta on myös voinut määritellä kantansa näihin asioihin.

Valtioneuvosto on antanut selontekoja ja tiedonantoja eduskunnalle vuosina 1970—1992 seuraavasti:

Valtioneuvoston selonteot ja tiedonannot eduskunnalle 1970—1992

	Selonteot	Tiedonannot
1970	1	
1971	1	
1972	1	
1973	1	
1974		1
1975		
1975 II		
1976		
1977	2	1
1978	3	
1979		
1980	2	
1981	1	
1982	3	1
1983		
1984	4	
1985	4	
1986	4	
1987		
1988	3	
1989	1	2
1990	5	
1991	2	2
1992	1	1

2.2. Kysymysmenettely eräissä pohjoismaissa

2.2.1. Ruotsi

Ruotsin hallitusmuodon 12 luvun 5 §:n mukaan edustajalla on mahdollisuus esittää valtioneuvoston jäsenelle joko laajoja kysymyksiä

(interpellation) tai kysymyksiä (fråga) tämän toimialaan kuuluvasta asiasta.

Laaja kysymys tehdään valtioneuvoston jäsenelle ja kysymyksen tulee käsitellä suurempaa, yleistä mielenkiintoa herättävää asiaa. Kysymys jätetään kirjallisena ja siihen vastataan suullisesti täysistunnossa neljän viikon kuluessa. Laajan kysymyksen johdosta käytävään keskusteluun saavat osallistua kaikki kansanedustajat. Ministerillä on enintään kymmenen minuutin pituisen vastauspuheenvuoronsa lisäksi oikeus kahteen enintään kuuden minuutin pituiseen lisäpuheenvuoroon. Kysymyksen tekijä sekä ne edustajat, jotka päivää ennen vastauksen antamista ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua keskusteluun, saavat käyttää enintään kolme enintään kuuden tai kolmen minuutin pituista puheenvuoroa. Muut keskusteluun osallistuvat saavat enintään kaksi puheenvuoroa. Käytännössä laajaa kysymystä koskeva keskustelu kestää noin puoli tuntia.

Kysymys on yksittäisen kansanedustajan valtioneuvoston jäsenelle esittämä kysymys, joka jätetään kirjallisena. Kysymykset tulee jättää viimeistään perjantaiaamuna ja vastaus annetaan kyselytunnilla seuraavalla viikolla tiistaina.

Kyselytunnilla annetaan puheenvuoro ainoastaan kysyjälle ja valtioneuvoston jäsenelle. Ministerin vastattua voivat seuraavat puheenvuorot olla pituudeltaan enintään kaksi minuuttia ja seuraavat saman puhujan puheenvuorot minuutin. Puheenvuorojen lukumäärää ei ole rajoitettu. Käytännössä kyselytunnit kestävät useita tunteja.

Ruotsin valtiopäivillä on viime vuosina kehitetty erilaisia keskustelumuotoja, jotta täysistunnoissa päästäisiin käsittelemään ajankohtaisia aiheita. Vuoden 1991 keväällä aloitettiin suullisten kysymysten kyselytunti, joka pidetään keskimäärin kerran kuukaudessa. Kyselytunnille saapuvat pääministeri ja neljä muuta ministeriä. Hallitus ilmoittaa kaksi päivää ennen kyselytuntia, ketkä ministerit saapuvat vastaamaan kysymyksiin. Kysymyksiä ei etukäteen ilmoiteta ministereille.

Puhemies ratkaisee, kuka saa esittää kysymyksen ja missä laajuudessa lisäkysymyksiä sallitaan. Puheenvuorojen tulee olla korkeintaan minuutin pituisia. Kysymys osoitetaan ministereille yhteisesti ja nämä ratkaisevat keskenään, kuka kysymykseen vastaa. Kysymyksen tulee koskea jotakin niistä vastuualueista, joita paikalla olevat ministerit edustavat.

Käytännössä kyselytunti kestää 30—40 minuuttia ja se radioidaan.

Vuoden 1991 aikana otettiin käyttöön myös ajankohtainen keskustelu, joka käydään täysistunnossa torstaina. Keskustelua voi pyytää puolueyhymän johtaja. Puhemies harkitsee, täyttääkö aihe sille asetetut edellytykset ja asiasta ilmoitetaan hallitukselle. Keskustelua tulee pyytää viimeistään tiistaina.

Keskustelun aloittaa ministeri, joka esittää hallituksen näkemykset ajankohtaisesta kysymyksestä. Ministerin puheenvuoro saa kestää enintään 10 minuuttia. Kustakin puolueesta saa keskusteluun osallistua yksi edustaja. Puheenvuorot on rajoitettu kuuden ja kolmen minuutin mittaisiksi. Käytännössä keskustelu on kestänyt kahdesta kolmeen tuntiin.

Vuoden 1991 aikana otettiin käyttöön vielä keskustelumuoto, jonka yhteydessä hallitus voi selostaa ajankohtaista asiaa eduskunnalle. Enintään 10 minuuttia kestäväksi ajatellun selostuksen jälkeen edustajat voivat kommentoida asiaa tai esittää täydentäviä kysymyksiä. Yhtä aihetta koskeva keskustelu ei saa ylittää puolta tuntia.

2.2.2. *Norja*

Norjassa edustaja voi suurkäräjien työjärjestyksen mukaan tehdä kolmenlaisia kysymyksiä: laajan kysymyksen (interpellasjon) hallitukselle tai hallituksen yksittäiselle jäsenelle, suurkäräjien työskentelyä tai puhemiehistön päätöstä koskevan kysymyksen suurkäräjien puhemiehistölle ja kyselytuntikysymyksen (spørsmål) hallituksen jäsenelle. Puhemies hyväksyy laajan kysymyksen ja ilmoittaa siitä pääministerille sekä sille ministerille, jonka toimialaa kysymys koskee. Pääministeri ilmoittaa kirjallisesti ajankohdan, jolloin kysymykseen voidaan vastata. Vastaus tulee antaa mahdollisimman nopeasti, viimeistään seuraavan istunnon kuluessa.

Ministerin vastaus saa kestää enintään 15 minuuttia ja pääministeri sekä muut ministerit, joiden toimialaa asia koskee, voivat käyttää enintään 10 minuutin vastauspuheenvuoron. Kysymyksen tekijä, pääministeri ja asianomainen ministeri voivat saada kaksi puheenvuoroa jatkokeskustelussa. Muut voivat saada yhden puheenvuoron. Puheenvuorojen pituus on enintään 10 minuuttia. Laajan kysymyksen käsitteily ei saa kestää kahta tuntia kauempaa.

Suurkäräjien työskentelyä tai puhemiehistön

päätöstä koskeva kysymys jätetään kirjallisena suurkäräjien puhemiehelle. Vastaus on annettava mahdollisimman pian kysymyksen jättämisestä. Kysyjä saa istunnossa perustella kysymystään viisi minuuttia ja puhemiehistön jäsenellä on sama aika käytettävissään vastaukseen. Tämän jälkeen kysyjä ja puhemiehistön jäsen saa yhden lyhyen puheenvuoron. Muille puheenvuoroja ei myönnetä.

Jos kysymys koskee suurkäräjien sisäisiä asioita, puhemiehistö voi ehdottaa asian käsitelyä suljettuun oviin. Tällöin myös muut edustajat voivat osallistua keskusteluun. Puhe aika on rajattu kolmeen minuuttiin ja kysymyksen koko käsittely puoleen tuntiin.

Erillinen kyselytunti pidetään suurkäräjillä viikoittain keskiviikkoisin. Edustajan tulee jättää kysymyksensä kirjallisesti viimeistään perjantaiaamuna. Kukin edustaja saa tehdä enintään kaksi kysymystä yhdelle kyselytunnille. Asianomaisen ministerin tulee antaa kysymykseen lyhyt vastaus. Kysyjä ja ministeri voivat saada vielä kahdesti puheenvuoron lyhyiden huomautusten tekemiseen.

2.2.3. Tanska

Kansankäräjäedustajalla on mahdollisuus tehdä hallitukselle kansankäräjien työjärjestyksen mukaan laaja kysymys (forespørgsel) ja kysymys (spørgsmål) ministerille. Lisäksi edustajat voivat tehdä kysymyksiä ministereille kansankäräjien pysyvissä valiokunnissa tehtävän työn yhteydessä.

Kansankäräjien halutessa tietoja hallituksen politiikasta yksinkertaisin tapa on tehdä laaja kysymys ministerille. Kukin edustaja voi kansankäräjien suostumuksella saada minkä tahansa julkisen asian keskusteluun. Kyselyoikeutta voidaan käyttää vain kansankäräjien suostumuksella sen vuoksi, että kysely merkitsee eräänlaista ministerin kuulemistä, jolloin ministeri on velvollinen tekemään selkoa asioista kansankäräjille kokonaisuudessaan. Laaja kysymys tulee tehdä kirjallisesti.

Tanskan kansankäräjillä on käytössä myös säännöllinen kyselytunti, jolloin ministerit vastaavat ennakolta ilmoitettuihin kysymyksiin. Kysymysten tulee olla kirjallisia, ja kysyjä voi pyytää joko kirjallista tai suullista vastausta. Jos kysymykseen annetaan kirjallinen vastaus, puhemies toimittaa tämän edelleen kysyjälle.

Kansankäräjäsalissa esitettyjen kysymysten

lisäksi edustajat voivat tehdä valiokunnissa kysymyksiä ministereille joko kirjallisesti tai suullisesti valiokunnan kanssa käytävässä neuvottelussa. Kysymykset pannaan vireille valiokunnan kokouksessa ja valiokunnan puheenjohtaja toimittaa ne ministerille pyytäen kirjallista vastausta tai asian esille ottamista neuvottelussa.

2.3. Nykytilan arviointi

Kysymys- ja selontekomenettelyn kehittämisestä huolimatta valtiopäiväjärjestyksen tarjoamia mahdollisuuksia eduskunnan ja hallituksen välisen ajankohtaisen keskustelun käymiseen on Suomessa pidetty edelleen puutteellisinä. Keskustelu ajankohtaisesta kysymyksestä käynnistyy usein sattumanvaraisesti jonkin täysistunnossa muutoin esille tulevan asian antaessa siihen tilaisuuden.

Suulliset kysymykset eivät käytännössä useinkaan ole toimineet laajemman keskustelun herättäjinä. Kyselytunteja kohtaan tuntevat yleensä kiinnostusta vain ne edustajat, joiden kysymyksiin kulloinkin vastataan. Suullisen kysymysmenettelyn ongelmaksi on koettu myös se, että vastausta kysymykseen ei saada riittävän nopeasti. Usein käy niin, että edustajan aivan päiväkohtaisesta asiasta tekemä kysymys on vanhentunut, kun siihen annetaan vastaus. Pääsyyinä tilanteeseen on ollut, että vastauksen antaminen on ministerin muiden virkatehtävien vuoksi siirtynyt kyselytunnista toiseen, mistä on seurannut, että asia vastauksen antamisaikaan on saattanut kokonaan menettää ajankohtaisuutensa.

Valtioneuvoston kyselytunti ei myöskään ole kaikilta osin täyttänyt niitä tavoitteita, jotka sille sitä luotaessa asetettiin. Kyselytunti muistuttaa usein hyvin paljon suullisten kysymysten kyselytuntia. Valtioneuvoston ja eduskunnan välistä todellista keskustelua ei useinkaan synny. Varsinaiseen kysymykseen vastaamisen jälkeenkin valtioneuvoston jäsen yleensä vastaa yksittäisen edustajan ennalta suunnittelemaan erilliseen lisäkysymykseen.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Esityksellä pyritään uudistamaan eduskun-

nan kysymysmenettelyä sekä kehittämään edelleen eduskunnan ja hallituksen yhteistoimintaa. Tavoitteena on parantaa mahdollisuuksia käydä eduskunnassa keskustelua tärkeistä ja ajankohtaisista asioista.

3.2. Valtioneuvoston ja eduskunnan yhteydenpidon lisääminen

Valtiopäiväjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka tarjoavat kaksi uutta menettelytapaa avata täysistunnossa keskustelu ajankohtaisesta asiasta.

Pääministerillä olisi ehdotuksen mukaan oikeus antaa täysistunnossa ulkopuolella päiväjärjestyksen eduskunnalle ilmoitus valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Pääministerillä olisi myös mahdollisuus määrätä muu valtioneuvoston jäsen antamaan tässä tarkoitettu ilmoitus.

Pääministerin suullinen ilmoitus ei johtaisi valiokuntakäsittelyyn, eikä eduskunta tekisi sen johdosta päätöstä. Ilmoituksen johdosta voitaisiin käydä täysistunnossa välittömästi keskustelu. Puhemiehen harkinnassa olisi, käydäänkö asiasta keskustelua ja minkä verran keskustelua sallitaan. Säännöksen tarkoituksena olisi tehdä mahdolliseksi tiedottaa eduskunnalle ajankohtaisesta asiasta hyvinkin nopeasti. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että pääministeri voisi sopia ilmoituksen antamisesta puhemiehen kanssa. Näin asia saadaan tarvittaessa esille täysistunnossa vaikka samana päivänä, jolloin aihe ilmoituksen antamiseen ilmaantuu. Tarkoitus on, että pääministerin ilmoitusta käytettäisiin suhteellisen harvoin ja että sen tulisi koskea erityisen merkittävää ajankohtaista asiaa.

Edelleen valtiopäiväjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi säännös täysistunnossa käytävästä ajankohtaisesta asiasta koskevasta keskustelusta. Keskustelu voitaisiin järjestää edustajan tekemän kirjallisen ehdotuksen pohjalta. Ajankohtainen tai muutoin yleistä mielenkiintoa herättävä asia saataisiin näin käsittelyyn nykyistä joustavammin muodoin.

Ehdotus tällaisen keskustelun järjestämisestä voitaisiin tehdä puhemiesneuvostolle ilman erityistä määräaikaa. Puhemiesneuvosto päättäisi keskusteltavaksi esitettyjen aiheiden ja eduskunnan työtilanteen huomioon ottaen keskustelun järjestämisestä sille tehtyjen ehdotusten pohjalta.

Koska uudistuksen tarkoituksena on luoda

nopea ja joustava menettely käydä eduskunnan, erityisesti opposition, ja valtioneuvoston välillä keskustelua ajankohtaisista kysymyksistä, olisi menettelytapojen oltava mahdollisimman hyvin tätä tarkoitusta palvelevia. Asian tarkempi sääntely tapahtuisi eduskunnan työjärjestyksen nojalla laadittavissa puhemiesneuvoston ohjeissa.

Keskustelun järjestämisestä on välittömästi ilmoitettava valtioneuvostolle, koska jo asian luonteesta useimmiten johtuu, että pääministeri tai muu valtioneuvoston jäsen tulee osallistumaan keskusteluun. Keskustelu voitaisiin käydä säännönmukaisen täysistunnon alussa, mutta sitä varten voitaisiin järjestää myös erillinen täysistunto. On arvioitavissa, että suuri osa keskusteluista käytäisiin erityisistunnossa, joka eräänlaisena eduskunnan "ajankohtaisena tuntina" osaltaan tulisi korvaamaan torstain perinteisen kyselytunnin.

Säännöksillä pääministerin ilmoituksesta sekä täysistunnossa käytävästä ajankohtaisesta keskustelusta tahdotaan ensisijaisesti mahdollistaa asioiden nopea esille ottaminen silloin, kun sen tarve eduskunnan tai valtioneuvoston puolelta ilmenee. Myös meneillään oleva yhdentymiskehitys lisää osaltaan eduskunnan tiedon tarvetta ja vastaavasti myös hallituksen tarpeita informoida eduskuntaa omasta aloitteestaan nykyistä joustavammin menettelyin. Tarkoitus ei ole luoda säännöllisin väliajoin määrämuodoin toistuvia työskentelytapoja vaan menettely, joka antaa tarvittaessa mahdollisuuden ottaa esille valtioneuvoston ja eduskunnan välistä keskustelua edellyttävä asia.

3.3. Kysymysmenettelyn kehittäminen

Kansanedustajien tiedonsaannin turvaaminen ja eduskunnan valvontavallan toteutuminen edellyttävät, että jokaisella edustajalla on oikeus tehdä kysymyksiä valtioneuvoston jäsenelle tämän toimialaan kuuluvasta asiasta. Oikeuden on⁶siis oltava yksilöllinen ja sen käyttämisen edellytysten mahdollisimman vapaat, jolloin käytännössä vaadittaisiin vain, että kysymyksessä tarkoitettua asiaa on kuuluttava valtioneuvoston toimialaan. Tarkoituksenmukaisimmin edustajan kyselyoikeus on edelleen toteutettavissa kirjallisella kysymysmenettelyllä.

Kyselytunnilla tehtävistä suullisista kysy-

myksistä useimmat ovat olleet luonteeltaan sellaisia, että ne olisivat soveltuneet vastattaviksi kirjallisestikin. Kyselytunti ei muutoinkaan ole täyttänyt sille alunperin ajateltua tarkoitusta eli sitä, että kansanedustajat suullisia kysymyksiä tekemällä nopeasti saisivat tietoa heitä kiinnostavista asioista. Kansanedustajien mielenkiinto suullisten kysymysten käyttämiseen onkin viime vaalikaudesta lähtien alentunut, kuten voidaan havaita edellä alajaksoissa 2.1. olevasta tilastosta. Kun suullinen kysymysjärjestelmä ei ole näyttänyt täyttävän tarkoitustaan eikä järjestelmän kehittäminen kään ole parantanut sen toimivuutta, mahdollisuudesta tehdä suullisia kysymyksiä ehdotetaan luovuttavaksi.

Kirjallisten kysymysten vastausaikaa ehdotetaan esityksessä lyhennettäväksi. Vastaus tulisi antaa 21 päivän kuluessa siitä, kun kysymys on toimitettu valtioneuvostolle. Siten vastausaika lyhenisi tosiasiallisesti nykyisestä noin 40 päivästä noin 25 päivään, koska määräaika alkaisi kulua jo kysymyksen toimittamisesta valtioneuvostoon eikä siitä, kun ministeri on saanut kysymyksen tiedoksi. Jos vastausaikaa lyhennettäisiin vielä nyt ehdotettua enemmän, voisi vastausaika valtioneuvoston työskentelyn kannalta jäädä kohtuuttoman lyhyeksi. Lyhyt vastausaika saattaisi näkyä myös vastausten laadun heikkenemisenä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valtioneuvoston jäsen ei enää voisi kieltäytyä vastaamasta edustajan tekemään kirjalliseen kysymykseen. Kun puhemies on toimittanut kysymyksen valtioneuvoston jäsenelle vastattavaksi, hän on samalla katsonut kysymyksen täyttävän kirjalliselle kysymykselle asetettavat vaatimukset. Vastauksen saamista ei ole perusteltua jättää riippumaan valtioneuvoston jäsenen harkinnasta. Valtioneuvoston vastattaviksi tarkoitettujen 37 b §:n mukaisten kysymysten osalta ei myöskään ole kieltäytymismahdollisuutta olemassa. Sen sijaan välikysymykseen valtioneuvoston jäsen voi kieltäytyä vastaamasta. Välikysymys on kuitenkin luonteeltaan erilainen kuin valtioneuvostolle tarkoitettujen kysymykset tai kirjalliset kysymykset. Jättäessään vastaamatta välikysymykseen hallitus ottaa menettelystään suuren poliittisen vastuun. Lisäksi kieltäytymisestä ja sen perusteista voidaan eduskunnassa keskustella ja sen jälkeen äänestää hallituksen nauttimasta luottamuksesta. Kirjalliset kysymykset rinnastuvat kuitenkin enemmän valtioneuvoston kyselytunnilla esitet-

täviin kysymyksiin, minkä vuoksi on perusteltua, että ministerin vastausvelvollisuuden osalta säännökset ovat yhtenäiset.

Valtioneuvoston kyselytuntien ajankohtaisuutta ja kiinnostavuutta pyritään nyt ehdotettavan uudistuksen yhteydessä osin parantamaan. Jotta valtioneuvoston kyselytunnilla voitaisiin ottaa esille entistä ajankohtaisempia kysymyksiä, mainitussa puhemiesneuvoston ehdotuksessa on tarkoitus ehdottaa, että kyselytunnille tarkoitettujen kysymysten voitaisiin jättää lähempänä kyselytuntia kuin nykyisin.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole mainittavia taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia. Eduskunnan ja hallituksen yhteistoimintaa sen arvioidaan tehostavan.

5. Asian valmistelu

Eduskunnan puhemiehen toimeksiannosta asetettiin 12 päivänä toukokuuta 1992 virkamiestyöryhmä valmistelemaan eduskuntakysymysten menettelyä pitäen tavoitteena eduskunnan ja hallituksen välisten yhteistyömuotojen kehittämistä ja täysistuntojen saamista nykyistä paremmin ajankohtaisen poliittisen keskustelun foorumiksi. Työryhmä sai työnsä valmiiksi 15 päivänä lokakuuta 1992.

Oikeusministeriön 19 päivänä kesäkuuta 1991 asettama valtiosääntötoimikunta, jonka tehtävänä on tehdä ehdotuksia muun muassa eduskunnan aseman vahvistamiseksi ylimpänä valtioelimenä, jätti 1 päivänä syyskuuta 1992 eduskunnan pääsihteerille ja oikeusministeriölle ehdotuksensa eduskuntakysymysten kehittämiseksi asetettavista tavoitteista.

Eduskunnan puhemiesneuvosto pyysi edellä mainitun virkamiestyöryhmän ehdotuksista lausunnot eduskuntaryhmiltä. Lausunnoissa ehdotuksia pidettiin yleisesti ottaen kannatettavina ja tarpeellisina. Eräiden yksityiskohtien osalta esitettiin kuitenkin myös poikkeavia näkemyksiä. Esimerkiksi pääministerin ilmoituksen johdosta käydystä keskustelusta mielipiteet vaihtelivat merkittävästi. Ajankohtaiskeskustelun järjestämistä koskevan ehdotuksen osalta Kokoomuksen eduskuntaryhmä vastusti pääministerin oikeutta ehdotuksen tekemiseen.

Kaikki ryhmät suhtautuivat varauksellisesti suullisesta kyselytunnista luopumiseen, joskin tämän kyselytunnin kehittämiseksi tehtiin erilaisia ehdotuksia.

Puhemiesneuvosto ilmoitti sittemmin kantaan, että valmistelutyö voi tapahtua työryhmän ehdotuksessa esitettyjen tavoitteiden pohjalta. Se katsoi myös, että suullisesta kyselytun-

nista voidaan luopua. Lisäksi puhemiesneuvosto oli sitä mieltä, että oikeuden aloitteen tekemiseen ajankohtaiskeskustelun järjestämiseksi tulisi olla vain kansanedustajalla.

Tämä hallituksen esitys perustuu keskeisiltä osiltaan edellä mainittuihin valmistelutöihin ja kannanottoihin. Esitys on viimeistelty virkatyönä oikeusministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

36 §. Valtioneuvosto voi nykyisen pykälän mukaan antaa eduskunnalle tiedonannon tai ilmoituksen valtakunnan hallintoa tai sen suhteita ulkovaltoihin koskevasta asiasta. Valtio-päiväjärjestyksen voimassa ollessa on eduskunnan käsiteltäväksi annettu ilmoituksena yksi mainitunlainen asia (vuoden 1930 I vp). Jäljempänä 36 a §:ssä tullaan ehdottamaan, että pääministeri voisi antaa eduskunnalle ilmoituksen valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Jotta ilmoituksen antamisella ei olisi kahta erilaista merkityssisältöä, ehdotetaan selvyuden vuoksi ilmoitus -sana poistettavaksi pykälän 1 ja 4 momentista.

Ehdotettava muutos ei merkitsisi pykälän asiallisen soveltamisalan kaventumista, koska valtioneuvosto voisi eduskunnalle tiedotettavan tai ilmoitettavan taikka eduskunnan keskusteltavaksi tahtomansa asian edelleen antaa eduskuntaan tiedonantona tai selontekona.

36 a §. Pykälä koskisi täysistunnossa ulkopuolella päiväjärjestyksen eduskunnalle annettavaa pääministerin ilmoitusta.

Pykälän 1 momentin mukaan pääministeri voisi puhemiehen kanssa sopimallaan ajalla antaa eduskunnalle ilmoituksen valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Ilmoituksen voisi antaa myös pääministerin määräämä muu valtioneuvoston jäsen. Ilmoitus annettaisiin täysistunnossa ulkopuolella päiväjärjestyksen. Ilmoitus koskisi pääsääntöisesti sellaista tärkeää ajankohtaista asiaa, esimerkiksi hallituksen päätöstä tai kannanottoa, josta on tarpeellista nopeasti tiedottaa eduskunnalle. Ilmoitus olisi yleensä suullinen, mutta siihen voisi liittyä kirjallista aineistoa, kuten ilmoitettavaa asiaa

koskeva valtioneuvoston ratkaisu. Ilmoituksen antamisesta pääministerin tulisi sopia puhemiehen kanssa.

Pykälän 2 momentin mukaan puhemiehen harkintavaltaan kuuluisi, käydäänkö ilmoituksen johdosta keskustelua. Puhemies päättäisi myös keskustelun pituuden ottaen huomioon käsiteltävänä olevan asian laatu ja siihen eduskunnan puolelta osoitettava kiinnostus. Puhemiehellä olisi ehdotuksen mukaan oikeus myöntää puheenvuorot harkintansa mukaisessa järjestyksessä samoin kuin jättää myöntämättä pyydettyjä puheenvuoroja. Vastaavat oikeudet puhemiehellä on hänen johtaessaan keskustelua valtioneuvoston kyselytunnilla. Koska ilmoitus yleensä tulisi annettavaksi säännönmukaisen täysistunnon alussa, tarkoituksenmukaista ei ole, että asian johdosta käytäisiin pitkä keskustelu. Laajempaa käsittelyä vaativa asia voidaan eduskunnassa panna vireille muita vireillepanotapoja käyttäen.

Pykälän 3 momentin mukaan eduskunta ei tee pääministerin ilmoituksen johdosta päätöstä. Ilmoitus ei siis johda muuhun eduskunkakäsittelyyn kuin keskusteluun. Vastaava säännös on 37 b §:n 4 momentissa valtioneuvoston kyselytunnilla vastattavan kysymyksen osalta.

36 b §. Pykälä koskisi täysistunnossa ajankohtaisesta asiasta käytävää keskustelua. Säännöksen mukaan edustajalla olisi oikeus tehdä puhemiesneuvostolle ehdotus ajankohtaista asiaa koskevan keskustelun järjestämisestä. Ehdotus tulisi tehdä kirjallisesti. Ehdotuksen muodollisia sisältövaatimuksia ei ole tarpeen säännellä, mutta tarkoituksenmukaista käytännössä lienee, että ehdotetun aiheen lisäksi ehdotus sisältää lyhyet perustelut. Ehdotusten tekemiselle ei olisi mitään määräaikaa.

Säännösehdotuksen mukaan ehdotettavan

aiheen tulee olla ajankohtainen. Esityksessä ei ole pidetty tarpeellisenä kohdistaa keskusteluun ehdotettavaan asiaan enempiä laatuvaatimuksia, koska puhemiesneuvosto valitsisi keskusteluun otettavan aiheen. Kun tarkoituksena on luoda joustava menettely ajankohtaisen keskustelun käymiselle eduskunnassa, puhemiesneuvostolle on tahdottu jättää laaja harkintavalta aiheen valinnassa. Ne ehdotukset, joita ei valita keskustelun aiheeksi, raukeavat.

Puhemiesneuvostolle on jätetty harkintavaltaa myös siinä, minkälaisin muodoin keskustelu järjestetään. Pykälän 2 momentin mukaan keskustelussa on mahdollista rajoittaa käytettävien puheenvuorojen määrää ja niiden pituutta. Puheenvuoroja myönnettäessä voitaisiin ehdotuksen mukaan poiketa puheenvuorojen pyytämistäjärjestyksestä. Toisaalta säännös mahdollistaa myös sen, että keskustelu voitaisiin käydä noudattaen niitä puheenvuorojen pyytämistä ja myöntämistä koskevia säännöksiä, jotka ovat voimassa säännönmukaisessa täysistuntokeskustelussa. Samoin säännös mahdollistaa sen, että tarvittaessa keskustelu voitaisiin käydä 57 §:n 2 momentin säännösten mukaan eli puheenvuorot voitaisiin myöntää eduskuntaryhmittäin tehdyn puheenvuorolistan mukaisesti.

Eduskunta ei tekisi ajankohtaista asiaa koskevan keskustelun johdosta mitään päätöstä, minkä johdosta pykälän 3 momenttiin ehdotetaan vastaavaa säännöstä kuin 37 b §:n 4 momentin mukaan on voimassa valtioneuvoston kyselytunnilla vastattavan kysymyksen suhteen.

37 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirjalliseen kysymykseen olisi annettava vastaus 21 päivässä ja vastaamisen määräaika alkaisi kulua siitä, kun kysymys on toimitettu valtioneuvostolle. Nykyisen säännöksen mukaan kirjalliseen kysymykseen on vastattava 30 päivän kuluessa tiedon saamisesta. Koska käytännössä saattaa kulua muutama päivä ennen kuin kysymys valtioneuvoston kansliasta on annettu tiedoksi ministerille, lyhentää uudistus tältäkin osin vastausaikaa.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että siitä poistetaan valtioneuvoston jäsenen mahdollisuus kieltäytyä vastauksen anta-

misesta. Kaikkiin kirjallisiin kysymyksiin, jotka puhemies on saattanut valtioneuvoston tietoon ja siten katsonut niiden täyttävän kysymykselle asetettavat vaatimukset, on vastattava.

37 a §. Suullisten kysymysten tekemisestä ja niihin vastaamisesta ehdotetaan kokonaan luovuttaviksi. Tämän vuoksi pykälä voidaan tarpeettomana kumota. Mahdollisuus antaa suullinen vastaus 37 §:ssä tarkoitettuun kirjalliseen kysymykseen kuitenkin säilyisi.

57 §. Edellä ehdotetaan 36 §:ää muutettavaksi siten, ettei valtioneuvosto voi tuoda valtakunnan hallintoa tai sen suhteita ulkovaltoihin koskevaa asiaa eduskunnalle ilmoituksena. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva muutos.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Eduskunnan työjärjestyksestä on tarkoitus samassa yhteydessä muuttaa siten, että valtioneuvoston kyselytunnille ehdotettavat kysymykset voitaisiin jättää vasta kolme päivää ennen kyselytuntia. Lisäksi työjärjestykseen lisättäisiin säännös, jonka mukaan puhemiesneuvosto antaa tarkemmat ohjeet 36 b §:ssä tarkoitettujen ehdotusten tekemisestä, keskustelun ajankohdasta, keskusteluun käytettävästä ajasta ja keskustelussa käytettävistä puheenvuoroista.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

4. Säättämistäjärjestys

Koska lakiehdotus koskee valtiopäiväjärjestyksen muuttamista, se on säädettävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan valtiopäiväjärjestyksen 37 a §, sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä maaliskuuta 1966, 18 päivänä maaliskuuta 1983 ja 13 päivänä maaliskuuta 1987 annetuilla laeilla (117/66, 278/83 ja 316/87),

muutetaan 36 §:n 1 ja 4 momentti, 37 §:n 1 momentti ja 57 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 §:n 4 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (1056/90), 37 §:n 1 momentti mainitussa 13 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa ja 57 §:n 2 momentti 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetussa laissa (1078/91), sekä

lisätään lakiin uusi 36 a ja 36 b § seuraavasti:

36 §

Jos valtioneuvosto tahtoo ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle tiedonannon jostakin valtakunnan hallintoa tai sen suhteita ulkovaltoihin koskevasta asiasta, tiedonanto on esiteltävä eduskunnalle ja pantava pöydälle johonkin seuraavaan istuntoon. Kun keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi, esittää puhemies eduskunnan hyväksyttäväksi päiväjärjestykseen siirtymisen, jonka sanamuoto on seuraava: "Saatuaan tiedonannon eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen".

Valtioneuvoston tiedonannon käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä. Myöskään valtioneuvoston selonteon käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä, ellei eduskunta toisin päättä.

36 a §

Pääministeri voi puhemiehen kanssa sopimaan aikana ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle ilmoituksen valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Ilmoituksen voi antaa myös pääministerin määräämä muu valtioneuvoston jäsen.

Puhemies päättää siitä, sallitaanko ilmoituksen johdosta keskustelua. Puhemies myöntää harkintansa mukaan puheenvuorot sen estämättä, mitä 57 ja 59 §:ssä säädetään. Katsottuun keskusteluun riittävän, puhemies julistaa keskustelun päättyneeksi.

Eduskunta ei tee päätöstä pääministerin ilmoituksen johdosta.

36 b §

Edustajalla on oikeus tehdä puhemiesneu-

vostolle kirjallisesti ehdotus, että täysistunnossa käydään keskustelu hänen ehdottamastaan ajankohtaisesta asiasta.

Keskustelun järjestämisestä päättää puhemiesneuvosto. Puheenvuorojen myöntämisessä ja käyttämisessä voidaan poiketa siitä, mitä 57 ja 59 §:ssä säädetään.

Eduskunta ei tee päätöstä keskustelussa käsitellystä asiasta.

37 §

Jos edustaja tahtoo tehdä valtioneuvoston jäsenen vastattavaksi kysymyksen tämän virkalaan kuuluvasta asiasta, hänen tulee antaa se kirjallisesti laadittuna ja sisällöltään täsmällisenä puhemiehelle, jonka tulee saattaa kysymys valtioneuvoston jäsenen tietoon. Kysymys voidaan tehdä myös valtiopäivien keskeydyttyä. Puhemiehen kanssa sopimanaan aikana valtioneuvoston jäsen antaa suullisen tai kirjallisen vastauksen. Vastaus annetaan 93 §:n 2 momentin estämättä 21 päivän kuluessa siitä, kun kysymys on toimitettu valtioneuvostolle. Valtiopäivien ollessa keskeytyneinä annetaan vastaus kirjallisena. Tällaisesta asiasta ei sallita keskustelua.

57 §

Käsiteltäessä valtion talousarviota, valtioneuvoston tiedonantoa ja selontekoa sekä välikysymystä samoin kuin muuta merkitykseltään huomattavaa asiaa edustajille voidaan kuitenkin myöntää puheenvuorot 1 momentin säännöksestä poiketen siinä järjestyksessä kuin

siitä eduskunnan työjärjestyksessä säädetään.
Tällöinkin on voimassa, mitä 59 ja 60 §:ssä
puheenvuorojen myöntämisestä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 199 .

päivänä

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Hannele Pokka*

Laki

valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan valtiopäiväjärjestyksen 37 a §, sellaisena kuin se on muutettuna 4 päivänä maaliskuuta 1966, 18 päivänä maaliskuuta 1983 ja 13 päivänä maaliskuuta 1987 annetuilla laeilla (117/66, 278/83 ja 316/87),

muutetaan 36 §:n 1 ja 4 momentti, 37 §:n 1 momentti ja 57 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 §:n 4 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (1056/90), 37 §:n 1 momentti mainitussa 13 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa ja 57 §:n 2 momentti 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetussa laissa (1078/91), sekä

lisätään lakiin uusi 36 a ja 36 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

36 §

Jos valtioneuvosto tahtoo ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle tiedonannon tai ilmoituksen jostakin valtakunnan hallintoa tai sen suhteita ulkovaltoihin koskevasta asiasta, on se eduskunnalle esiteltävä ja pantava pöydälle johonkin seuraavaan istuntoon. Kun keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi, esittää puhemies eduskunnan hyväksyttäväksi päiväjärjestykseen siirtymisen, jonka sanamuoto on seuraava: "Saatuaan tiedonannon eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen".

Valtioneuvoston tiedonannon ja ilmoituksen käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä. Myöskään valtioneuvoston selonteon käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä, ellei eduskunta toisin päättä.

Ehdotus

36 §

Jos valtioneuvosto tahtoo ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle tiedonannon jostakin valtakunnan hallintoa tai sen suhteita ulkovaltoihin koskevasta asiasta, *tiedonanto on esiteltävä eduskunnalle* ja pantava pöydälle johonkin seuraavaan istuntoon. Kun keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi, esittää puhemies eduskunnan hyväksyttäväksi päiväjärjestykseen siirtymisen, jonka sanamuoto on seuraava: "Saatuaan tiedonannon eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen".

Valtioneuvoston tiedonannon käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä. Myöskään valtioneuvoston selonteon käsittelyä ei jatketa seuraavilla valtiopäivillä, ellei eduskunta toisin päättä.

36 a §

Pääministeri voi puhemiehen kanssa sopia aikana ulkopuolella päiväjärjestyksen antaa eduskunnalle ilmoituksen valtioneuvoston toimialaan kuuluvasta asiasta. Ilmoituksen voi antaa myös pääministerin määräämä muu valtioneuvoston jäsen.

Puhemies päättää siitä, sallitaanko ilmoituksen johdosta keskustelua. Puhemies myöntää harkintansa mukaan puheenvuorot sen estämättä, mitä 57 ja 59 §:ssä säädetään. Katsottuaan keskustelun riittävän, puhemies julistaa keskustelun päättyneeksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Eduskunta ei tee päätöstä pääministerin ilmoituksen johdosta.

36 b §

Edustajalla on oikeus tehdä puhemiesneuvostolle kirjallisesti ehdotus, että täysistunnossa käydään keskustelu hänen ehdottamastaan ajankohtaisesta asiasta.

Keskustelun järjestämisestä päättää puhemiesneuvosto. Puheenpuorojen myöntämisessä ja käyttämisessä voidaan poiketa siitä, mitä 57 ja 59 §:ssä säädetään.

Eduskunta ei tee päätöstä keskustelussa käsitellystä asiasta.

37 §

Jos edustaja tahtoo tehdä valtioneuvoston jäsenen vastattavaksi kysymyksen tämän virkaalaan kuuluvasta asiasta, hänen tulee antaa se kirjallisesti laadittuna ja sisällöltään täsmällisenä puhemiehelle, jonka tulee saattaa kysymys valtioneuvoston jäsenen tietoon. Kysymys voidaan tehdä myös valtiopäivien keskeydyttyä. Puhemiehen kanssa sopimallaan ajalla antaa valtioneuvoston jäsen suullisen tai kirjallisen vastauksen, *ellei katso, että vastausta asian laadun vuoksi ei ole annettava, jolloin syyt siihen on eduskunnalle ilmoitettava.* Vastaus tai sen asemesta tehtävä ilmoitus annetaan 93 §:n 2 momentin estämättä kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedon saamisesta. Valtiopäivien ollessa keskeytyneinä annetaan vastaus tai ilmoitus kirjallisena. Tällaisesta asiasta ei sallita keskustelua.

37 §

Jos edustaja tahtoo tehdä valtioneuvoston jäsenen vastattavaksi kysymyksen tämän virkaalaan kuuluvasta asiasta, hänen tulee antaa se kirjallisesti laadittuna ja sisällöltään täsmällisenä puhemiehelle, jonka tulee saattaa kysymys valtioneuvoston jäsenen tietoon. Kysymys voidaan tehdä myös valtiopäivien keskeydyttyä. Puhemiehen kanssa *sopimanaan aikana valtioneuvoston jäsen antaa* suullisen tai kirjallisen vastauksen. Vastaus annetaan 93 §:n 2 momentin estämättä 21 päivän kuluessa siitä, kun kysymys on toimitettu valtioneuvostolle. Valtiopäivien ollessa keskeytyneinä annetaan vastaus kirjallisena. Tällaisesta asiasta ei sallita keskustelua.

37 a §

Edustajalla on oikeus tehdä valtioneuvoston jäsenelle eduskunnassa lyhyt suullinen kysymys tämän virkaalaan kuuluvasta asiasta, joka ei ole merkitykseltään vähäinen.

Edustajan, joka aikoo esittää suullisen kysymyksen, on annettava se kirjallisesti laadittuna puhemiehelle, jonka tulee, jos kysymys täyttää 1 momentissa säädetyt vaatimukset, saattaa se viipymättä valtioneuvoston jäsenen tietoon. Saman viikon aikana saa edustaja tehdä enintään kaksi kysymystä.

Valtioneuvoston jäsen vastaa kysymykseen seuraavassa istunnossa, jossa käsitellään suullisia kysymyksiä. Hän ei kuitenkaan ole velvollinen vastaamaan aikaisemmin kuin kolmantena

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

arkipäivänä kysymyksestä tiedon saatuaan. Kysymyksen tekijä saa vastauksen johdosta käyttää enintään kaksi puheenvuoroa. Puhemies voi harkintansa mukaan sallia myös muiden edustajien kuin kysyjän käyttävän asiasta yhden puheenvuoron. Valtioneuvoston jäsenellä on oikeus vastata käytettyihin puheenvuoroihin. Puheenvuoroissa esitettyihin lisäkysymyksiin hänen tulee vastata heti. Asiasta ei sallita muuta keskustelua. Vastauksen ja muun puheenvuoron tulee olla lyhyitä. Vastauksesta ja muusta puheenvuorosta säädetään tarkemmin työjärjestyksessä.

Jos valtioneuvoston jäsen katsoo, ettei kysymykseen voida asian laadun vuoksi vastata, on hänen ilmoitettava siitä 3 momentissa mainituin tavoin eduskunnalle ja myös syyt siihen samalla mainittava. Tällaisen ilmoituksen johdosta älköön keskustelua sallittako.

Tässä pykälässä mainitusta asiasta ei eduskunta tee päätöstä.

57 §

Käsiteltäessä valtion talousarviota, valtioneuvoston tiedonantoa, ilmoitusta ja selontekoa sekä välikysymystä samoin kuin muuta merkitykseltään huomattavaa asiaa edustajille voidaan kuitenkin myöntää puheenvuorot 1 momentin säännöksestä poiketen siinä järjestyksessä kuin siitä eduskunnan työjärjestyksessä säädetään. Tällöinkin on voimassa, mitä 59 ja 60 §:ssä puheenvuorojen myöntämisestä säädetään.

Käsiteltäessä valtion talousarviota, valtioneuvoston tiedonantoa ja selontekoa sekä välikysymystä samoin kuin muuta merkitykseltään huomattavaa asiaa edustajille voidaan kuitenkin myöntää puheenvuorot 1 momentin säännöksestä poiketen siinä järjestyksessä kuin siitä eduskunnan työjärjestyksessä säädetään. Tällöinkin on voimassa, mitä 59 ja 60 §:ssä puheenvuorojen myöntämisestä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 _____.

